

Dengang vi var bønder (5)

Målgruppe: 8.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Dengang vi var bønder (5)

Beskrivelse

Dansk dokumentarserie i 6 afsnit. Sult, kummerformer, tidlig død. Ikke alle på landet nyder godt af udviklingen i sidste halvdel af 1800 tallet. Faktisk opstår der et decideret landproletariat, hvor titusinder af familier hutler sig gennem tilværelsen - uden egen jord og dyr. Mange ender på fattiggården eller hospitalet, og kløften mellem gårdejere og husmænd vokser og vokser. Kunstnerne begynder at beskrive elendighederne på landet og politikerne indser, at man er nødt til at vende udviklingen. Husmandsbevægelsen stiftes, og fra 1900 tallet indføres en lang række reformer.

Pædagogisk note

Husmænd 1880-1930

Dette afsnit i dokumentarserien handler især om husmændene, men også om de ikke jordbesiddende landarbejdere - landproletariatet. Vi får med faktuel viden og beskrivelser et fint indblik i forholdene for de ringest stillede i datidens landbrug, som beskæftigede hovedparten af de arbejdsduelige i Danmark, selvom perioden oftest beskrives som "industrialismen".

Udsendelsen beskriver den udvikling, der på mange måder er med til at præge perioden og dansk landbrug (bemærk at afsnit 4 i serien beskriver omtrent samme periode, men med fokus på andelsbønderne).

I historiefaget vil afsnittet sammen med afsnit 4 være et meget fint supplement i forløb, der beskæftiger sig med Danmark i perioden fra slutningen af 1800-tallet til begyndelsen af 1900-tallet, hvad enten fokus er på landbrugets udvikling eller industrialiseringen eller fattigdom i Danmark, da der er en klar sammenhæng, der ikke må overses.

I dansk vil afsnittet give en rigtig fin baggrundsviden til at beskæftige sig med "det folkelige gennembrud" og forfattere som Aakjær, Skjoldborg, Pontoppidan, Nexø m.fl. samt billedkunstnere som ex. Brøndekilde og Ring

Der er udarbejdet en kapitelmærkning, der fokuserer på indhold.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Indholdsmærkning

01:	Intro til serien og dette afsnit	00:00:09
02:	Gårdmænd (bønder) vs. husmænd, og landarbejdere Opridsning af forholdene på landet i slutningen af 1800-tallet, herunder lidt faktatal.	00:01:27
03:	En voldsom befolkningstilvækst ... giver flere munde at mætte og større og større behov for husly. Og mange lever derfor under kummerlige forhold. Begreber som bærkoner, vårhunger, kummerformer og sygdom tegner perioden. Dels som følge af ernæringsmæssigt elendige forhold, men også pga. et meget usundt indeklima i de fattiges boliger.	00:05:03
04:	De subsistensløse Hjælpen til de fattigste aftager som der bliver flere og flere, og grundlæggende er bønder/gårdmænd ikke solidariske, men stærkt liberale.	00:13:00
05:	Fattighuse Antallet af fattighuse stiger, flere og flere kan ikke forsørge sig selv, og samfundet "tager over", men der skal ydes før der kan nydes!	00:15:13
06:	Kunsten og de fattige Flere og flere kunstnere fik øje på landproletariatets kummerlige forhold, ex. Aakjær, Skjoldborg, Nexø, Pontoppidan, Brøndekilde og Ring, hvilket medvirkede til en politisk interesse.	00:18:19

- 07: Børnene og den befolkningsmæssige udvikling** **00:21:37**
Børnene begyndte at arbejde som 7-8 årige, men overskuddet af arbejdskraft og den ringe indtjening førte til udvandring, dels til byerne og dels til Amerika. Nye lovtiltag forbedrede forholdene, herunder lensafløsningslovene i 1919.
- 08: Husmandskolonier fra 1920** **00:25:16**
Lodtrækning, statshusmandsbrug og nødvendigheden af ekstra arbejde.

Links